

LOVECKÝ ZÁMEČEK FERDINANDSKO

Zámek Ferdinandsko – r. 1914

Historický areál budov zaujímá samotnou stavbu loveckého zámku, dále budovy myslivny a hájovny, objekt studánky a další hospodářské budovy (stáje pro koně atd.). Zámek je jednopatrovou volně stojící budovou se dvěma krátkými bočními křídly (rizality) propojenými spojovacími krčky s ústředním rizalitem. Ústřední rizalit má skosené nároží o šířce jedné okenní osy. Nad pravouhlým vchodem, který je ozdoben šambránou a ušima se nachází segmentově vypjatá návojevá římsa. Nad ní je v ozdobně rámované kartuši vyveden nápis FERDINANDSRUHE a letopočet 1757, který upomíná na rok postavení budovy. Zašlou loveckou slávu starého sídla připomíná hlava jelena s paroží, hledící ze zdi nad kartuší. Průčelí je korunováno trojúhelným štítem, v němž je vyveden reliéf se dvěma erby - motivy kardinálského klobouku, knížecí koruny, orlů, iniciály FLS. Mezi kordonovou římsou nad okny a podstřešní profilovanou římsou je fasáda ve skoseném nároží prolomena dvěma kruhovými okny, v boční stěně ústředního rizalitu se nachází vždy po jednom zazděném pravouhlém a kruhovém oknu, tvarově odpovídajícím výše zmíněným. Přízemí bočních rizalitů má rýhování v omítce, fasáda prvního patra je od přízemku oddělena průběžnou kordonovou římsou. Mezi okenními otvory je členěna pilastry s římsovou hlavicí. Okna v patře spojovacího krčku jsou pravouhlá, segmentově zaklenuta s klenákem na vrcholu, okna bočních rizalitů pravouhlá se šambránou a parapetní návojevou římsou. Pod okny spojovacích krčků, jež jsou vsazena do arkatury, je fasáda směrem do nádvoří okrášlena kuželkovou balustrádou.

Objekt je opatřen mansardovou střechou, jež je nad oběma bočními rizality korunována zajímavými hlavami komínových těles s pravděpodobně původními komínovými lávkami.

Interiér budovy je pozměněn přestavbami, přízemní místnosti jsou částečně zaklenuty valenou klenbou, částečně plochostropé, v patře je necková klenba se štukem a zrcadly. V prvním poschodí byly prostory sloužící pro ubytování hostů, v přízemí pak pokoje pro ubytování jejich loveckého doprovodu. V centrální části objektu se vedle hlavního sálu se dvěma křby nachází přestavěný prostor bývalé kaple sv. Eustacha, patrona lovců. Ještě ve 30. letech je zmiňován její chudý inventář, sestávající z oltáře, obrazu, kříže s růžencem a čtyř železných svícňů.

Studánka je drobnou stavbou čtvercového půdorysu o zkosených hranách, umístěnou před dvorním průčelím zámku. Vchod je pravouhlý a je členěn na nárožích pilastry, nad nimiž probíhá římsa, nesoucí mansardovou střechu. Myslivna je přízemní budova se sedlovou střechou, která je na průčelní okapní straně opatřena jedním vikýřem. Okna a vstupní otvor v předsunuté centrální části opatřena šambránami, fasáda pod vikýřem zdůrazněna dvěma pásy kvádrování. Vikýř korunován trojúhelným štítem s kruhovým okénkem. Severní stěna budovy s rovněž předsunutou ústřední částí, fasáda jednoduchá, střecha opatřena jednoduchým trojúhelným vikýřem. Za budovou směrem k severu stojí dlouhá přízemní, pravděpodobně hospodářská budova (drobná větrací okénka), jež má v západním štítě vyveden pěkný biskupský erb.

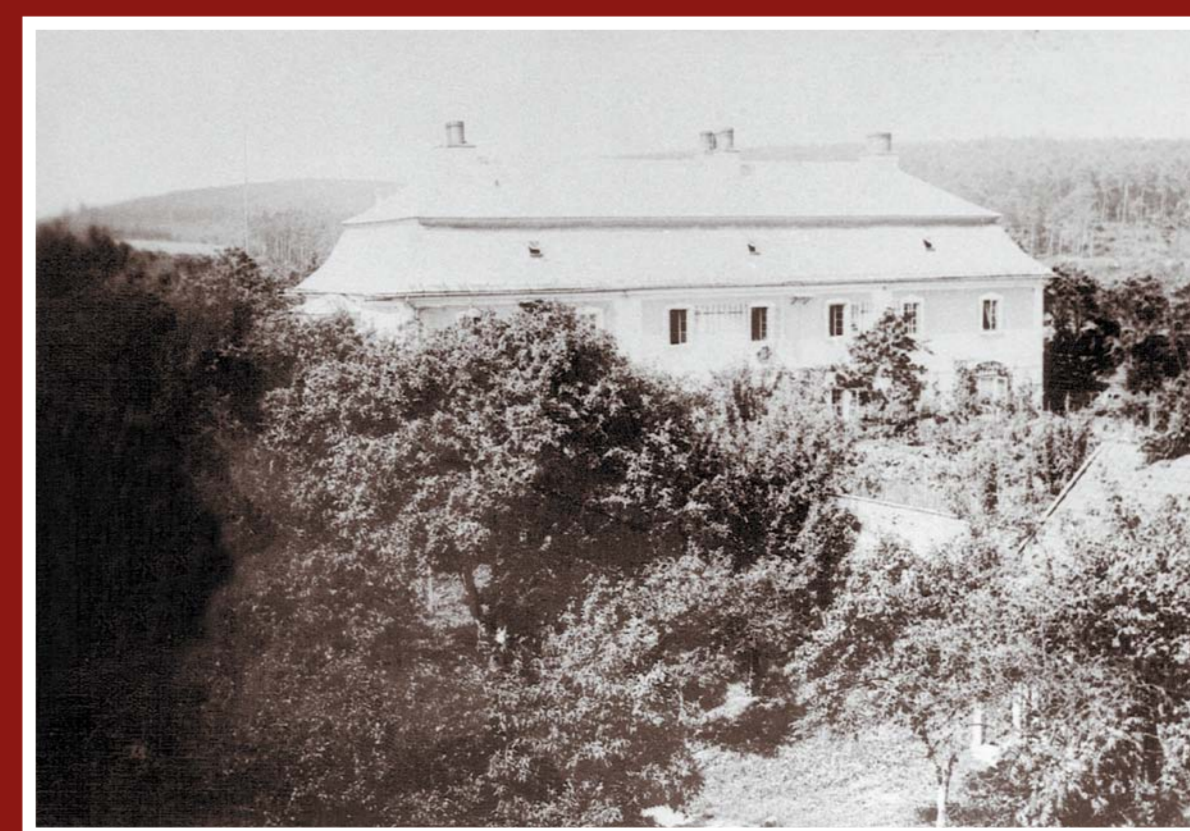
Budova při západní stěně zámku (obydlí hajného?) je přízemní stavbou se sedlovou střechou a štítem s podlomenicí, fasáda jednoduchá. V blízkosti budovy stojí další drobné stavby nám neznámého účelu. Nad hájenkou směrem k severu stojí budova bývalých stájí, která je dnes součástí novodobého areálu autoparku. Okolí zámku bylo upraveno, byly vysazeny aleje a v pozdější době byl zřízen sad. Solitérní stromy, patrné na fotografiích z doby první republiky jsou dnes doplněny výsadbou okrasných jehličnanů a keřů.

Střípky z historie

Zámek byl vystavěn roku 1757 Ferdinandem Juliem hrabětem Troyerem z Troyersteina (podobizna), který byl v letech 1745–1758 olomouckým biskupem. Narodil se 20. ledna 1698 v Brixenu v Tyrolsku a zemřel 5. února 1758 v Brně a byl pochován v domě sv. Václava v Olomouci. Byl synem hraběte Františka Antonína Troyera v. Gussbach, c.k. tajného rady a vrchního hofmistra vévody Karla Filipa von Neuburg, guvernéra Tyrol, a matky Marie Maxmiliány, rozené svobodné paní z Teufenbachu. 15. prosince 1720 byl vysvěcen na kněze, r. 1741 se stal scholastikem dómu olomouckého. V prosinci roku 1745 byl 26 voliči zvolen knížetem biskupem. Tehdejší světící biskup, následník jeho na stolci biskupském Leopold II. Otto Fridrich Honorius Egkh jej vysvětil 22. května 1746. V r. 1748, když císařovna Marie Terezie se svým manželem Františkem I., s vévodou Karlem Lotrinským a četnou dvorní družinou přišli na Moravu, aby zhlédli ruská pomocná vojska, hostil je více dní v Olomouci a Kroměříži. 16. března 1752 shořelo druhé poschodí a střecha severozápadního křídla kroměřížského zámku, kde se propadly i podlahy. Troyer, v té době již kardinál (byl jmenován 16. dubna 1747 papežem Benediktem XIV), započal s obnovou biskupské rezidence (v té době byl položen základ i tzv. Sněmovního sálu).

V biskupských lesích byly v té době vystavěny hned tři lovecké zámky, z nichž každý slul jedním ze jmen jejich budovatele. Kromě Ferdinandska ještě Troyerstein v Rychtářově a dřevěný Juliusburg, který stál v lesích mezi Rychtářovem a Odrůvkami. Ferdinandsko, tehdy Schloss Ferdinandsruhe, byl vystavěn roku 1757.

Když bylo roku 1935 rozhodnuto o založení vojenského výcvikového tábora v Dědicích, bylo Ferdinandsko kvůli své strategické poloze přímo na okraji budoucí dělostřelecké střelnice vybráno jako sídlo velitelství cvičiště a provozní jednotky střelnice. Správa poleší sídlící do této doby v objektu ztratila po postupném odlesnění obrovských rozloh lesa v okolí své existenční opodstatnění a byla zrušena. Zbylé lesní úseky, jež nebyly přetvořeny na cílové plochy byly přiřčleněny k sousedním revírům. Zámek byl spojen novou vojenskou silnicí - Vedralkou s Myslejovicemi, dále s Vyškovem a Podivicemi, rovněž bylo zavedeno telefonní vedení.

Zámek Troyerstein – r. 1929

Dle fotografií z tohoto období byla obnovena fasáda zámku. Okolní krajina však utrpěla nenapravitelnou ztrátu. Intimita loveckého sídla ukrytého v hlubokých lesích vzala za své díky odlesnění a následnému využití vzniklých holin jako cílových a dopadových ploch. Uzavřela se tak jedna historická etapa nejen pro zámek, ale i pro okolní lesy, které se od této chvíle staly vojenskými ...